

สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

The Administrators' Capacity Effecting to the Academic Administration Under the Secondary Educational Service Area Office 1

สุระศักดิ์ พอกสูงเนิน (Surasak Poksungneun)*
ดร.ดำรงค์ เบญจศิริ (Dr.Damrong Benjagiri)**

รับ 13 / พฤษภาคม / 2562
ตรวจสอบ 13-18 / พฤษภาคม / 2562
ตอบรับ 20 / พฤษภาคม / 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 2) เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลวิจัยพบว่า:

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาคือ การพัฒนาศักยภาพบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การบริการที่ดีตามลำดับ
2. การบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Phd.Student in Administration Program, Mahamakut Buddhist University
E-mail: surasaktamsahong@gmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยตามลำดับ

3. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวม ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพบุคคล (X_7) การบริการที่ดี (X_2) การพัฒนาตนเอง (X_3) และการมีวิสัยทัศน์ (X_8) สามารถทำนายการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 55.6 ดังสมการวิเคราะห์การถดถอยดังนี้

$$(\hat{Y}_{tot}) = .631^{**} + .219^{*}(X_7) + .218^{**}(X_2) + .208^{**}(X_3) + .154^{*}(X_8)$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = .229^{*}(X_7) + .230^{**}(X_2) + .195^{**}(X_3) + .179^{*}(X_8)$$

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหาร, การบริหารวิชาการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

Abstract

The objectives of this study were to 1) study the performance of school administrators under the office of the Secondary Education Service Area 2) to study the academic administration of the school. 3) to create an equation for the performance forecast of the administrators that affect the academic administration of the school. The samples used in this study were 250 school administrators and teachers under the

jurisdiction of the Office of Educational Service Area 1. The instruments used in this research were: Frequency, percentage, mean, standard deviation And stepwise multiple regression analysis.

The results of research were found that:

1. The performance of school administrators under the Office of the Secondary Education Service Area 1 was at a high level. And every aspect is at every level. The average score was ranked from the lowest to the lowest. The second most important achievement was personal development and the lowest Good service, respectively.

2. Academic Administration of the School Under the jurisdiction of the Office of the Secondary Education Service Area 1, And every aspect is at every level. The mean scores from descending to the least were as follows: academic planning, followed by internal quality assurance and standardization. And the lowest is the average. The development or implementation of the commentary on the development of local curriculum.

3. The performance of the administrators affecting the academic administration of the school. Overall, the development of human potential (X_7), good service (X_2), self-development (X_3) and vision (X_8) can predict academic administration of schools under the jurisdiction of the Office. Secondary school area (Y_{tot}) was 55.6%. The equation for regression analysis is as follows

$$(\hat{Y}_{tot}) = .631^{**} + .219^{*}(X_7) + .218^{**}(X_2) \\ + .208^{**}(X_3) + .154^{*}(X_8)$$

The multiple regression analysis can be written. The standard score is as follows.

$$Z = .229^{*}(X_7) + .230^{**}(X_2) + .195^{**}(X_3) \\ + .179^{*}(X_8)$$

Keywords: The Administrators' Capacity, Academic Administration, the Secondary Educational Service Area Office 1

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคของรูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (globalization) เพื่อมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ตามการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) เป็นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทยเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา (สุพล วงสินธ์, 2551, หน้า 29-30)

การบริหารสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง 1) การบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารงานกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างภายในสถานศึกษา การเรียนการสอนของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผล สื่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ การวิจัย

เพื่อส่งเสริมการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ 2) การบริหารงบประมาณ ซึ่งเป็นการวางแผนการใช้จ่ายเงิน การบริหารการเงิน การจัดทำบัญชี การควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้ 3) การบริหารงานบุคคล ซึ่งเป็นกระบวนการในการพัฒนาทักษะของบุคลากรนับตั้งแต่การสรรหาบุคคลเข้ามาทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการวางแผนการจัดองค์กร การอำนวยการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณสูงสุดและ 4) การบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารของสถานศึกษาหรือองค์กรเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด สะดวกในการบริการ พัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 3)

การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 งานของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป นั้น การบริหารวิชาการ นับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษา ถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่นๆ ได้แก่ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เป็นงานรองที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นสถาบันการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเป็นลำดับแรก ทั้งนี้สถาบันการศึกษาจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ (ณัฐธรา พวงจันทร์, 2553, หน้า 14) สอดคล้องกับแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่มีต่อการ

พัฒนานักเรียน และสถานศึกษา โดยจะเห็นได้จากการจัดหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา เนื้อหาของหลักสูตร จะเน้นหนักในเรื่องภารกิจในการบริหารงานวิชาการเป็นสำคัญ และในการสอบแข่งขันคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาก็เช่นกัน จะใช้การทดสอบความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการเป็นหลักเกณฑ์สำคัญอย่างหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะการบริหารวิชาการเป็นงานสร้างทักษะด้านภูมิปัญญาให้เด็กได้มีความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา มีเหตุผล สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 32)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ได้กระจายอำนาจการบริหารงานทั้ง 4 งาน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปให้สถานศึกษา เพื่อความสะดวกคล่องตัวในการบริหารจัดการ มีโครงการ และนโยบายการศึกษาด้านทักษะการบริหาร และการมีส่วนร่วมซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงการพัฒนาต่าง ๆ อันจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาสะดวก คล่องตัว เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้รับความช่วยเหลือเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ได้มากที่สุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1, 2559, หน้า 32)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร

วิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและการบริหารวิชาการให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1
- 2.2 เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1
- 2.3 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

3. ขอบเขตการวิจัย

- 3.1 ขอบเขตด้านประชากร
ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5,155 คน
- 3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา
ตัวแปรทำนายแบ่งออกเป็น 8 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2552, หน้า 46 - 48) ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 6) การสื่อสารและจูงใจ 7) การพัฒนาคักยภาพบุคคล และ 8) การมีวิสัยทัศน์

ตัวแปรเกณฑ์แบ่งออกเป็น 17 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 3) การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน 4) การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน 5) การ

พัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน 8) การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับโรงเรียนและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในโรงเรียน และ 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5,155 คน จำนวน 67 โรงเรียน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) โดยมี รายละเอียดในการสุ่มดังนี้ 1) สุ่มโรงเรียนแบบแบ่ง ชั้นภูมิ (Stratified random Sampling) โดยสุ่ม จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 1 จำนวนร้อยละ 50 ของจำนวน โรงเรียนทั้งหมด 67 โรงเรียนได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน จำนวน 34 โรงเรียน และใช้วิธีการสุ่ม โรงเรียนแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนเมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างง่าย (Sample Random sampling) 3) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 6-8 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 และครูผู้สอน จำนวน 5-7 คน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 250 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ สำรวจรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหาร ตามแนวคิดสมรรถนะของผู้บริหาร ของสำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอยู่ 8 ด้าน จำนวนข้อคำถาม 42 ข้อ

ตอนที่ 3 การบริหารวิชาการของโรงเรียน ตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีอยู่ 17 ด้าน จำนวนข้อคำถาม 68 ข้อ

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผ่านประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อทำ หนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่าง

4.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัด ส่ง แบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บ รวบรวมข้อมูลดังนี้

1) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 1 ที่เป็น

กลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2) ผู้วิจัยนำหนังสือพร้อมทั้งแบบสอบถามส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเองกับผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยตรง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 250 ฉบับ

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentages)

4.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร ลักษณะแบบสอบถามส่วนนี้เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของผู้บริหาร ลักษณะแบบสอบถามส่วนนี้เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.4.4 การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ระดับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาศักยภาพบุคคล มีค่าเฉลี่ย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การบริการที่ดี มีค่าเฉลี่ยตามลำดับ

5.2 ระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษามีค่าเฉลี่ย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ตามลำดับ

5.3 สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 (Y_{tot}) ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพบุคคล (X_1) การบริการที่ดี (X_2) การพัฒนาตนเอง (X_3) และ การมีวิสัยทัศน์ (X_4) สามารถทำนายการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 55.6

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สมรรถนะของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในปัจจุบันเป็นผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาและผ่านการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษาจากกระทรวงศึกษากำหนดมาแล้ว จึงเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและสมรรถนะที่เหมาะสมในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายใจ สีแจ้ และคนอื่น (2559) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี พบว่า บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาตนเอง และ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ด้านการมีวิสัยทัศน์และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์อยู่ในระดับมาก

6.2 การบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ทั้ง 17 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการงานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน การบริหารด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3

พ.ศ. 2553 ว่าด้วยการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพในการเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางการศึกษาการบริหารงานวิชาการจะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตนมีความเชี่ยวชาญในการบริหารสถานศึกษาในทุกๆด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์พันธ์ จันทรมณี (2559) ได้ทำการศึกษารื่องสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนวการศึกษาด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาและด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

6.3 สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร

วิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 (Y_{top}) ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพบุคคล (X_7) การบริการที่ดี (X_2) การพัฒนาตนเอง (X_9) และ การมีวิสัยทัศน์ (X_8) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัฒน์พันธ์ จันทรธณี (2559) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ได้แก่ สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง และสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายใจ สีแจ้ และคนอื่น (2559) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เพชรบุรี พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารด้านวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ตั้งศิริชัยพงษ์ (2553) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารด้านการบริการที่ดีส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตฤตา โสภณธรรมคุณ (2558) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาตนเอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถาน

ศึกษา โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 68.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศิริ บุญแสน (2554) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาศักยภาพบุคคลส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบนโยบายในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยการมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ เทคนิคกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพบุคคลส่งผลต่อการบริหารวิชาการ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 สมรรถนะของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบริการที่ดี ดังนั้นดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับสมรรถนะด้านการบริการที่ดีให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการศึกษาความต้องการด้านการให้บริการของนักเรียน ครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง การจัดระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้รับบริการและการสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการ เช่น นักเรียน ครูผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อเสนอมาปรับปรุงพัฒนาการให้บริการ แก่ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาถึงความพึงพอใจและประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้รับบริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ

7.1.2 การบริหารวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1
โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
คือ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการ
ให้เห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้น
ผู้บริหารควรส่งเสริมให้สถานศึกษานำสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นของสถานศึกษาไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือ
รายวิชาเพิ่มเติม มีการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับที่สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้และนำข้อมูลสารสนเทศของ
สถานศึกษาและชุมชนมาเป็นข้อมูลจัดสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่น

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

7.2.1 ควรมีการศึกษาสมรรถนะของ
ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดอื่น ๆ

7.2.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ
เรื่องสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร
วิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการอธิบาย
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่วิจัย อันจะทำให้ผู้วิจัย
ได้ข้อมูลเชิงลึกและเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย
และสะท้อนสภาพความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย
อำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. (2559). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559**. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1.

2) บทความ

สุพล วังสินธุ์. (2551). **การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา**. วารสารวิชาการ, 5(6), 29 - 30.

3) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย

ณัฐรฐา พวงจันทร์. (2553). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ตุ๊กตา โสภณธรรมคุณ. (2558). **สมรรถนะวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- พิพัฒน์พันธ์ จันทร์มณี. (2559). **สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง.
- เพ็ญศิริ บุญแสน. (2554). **ความคิดเห็นของครูต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- รัตนา ตั้งศิริชัยพงษ์. (2553). **อิทธิพลของสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สายใจ สีแจ้, เก็จกนก เอื้อวงศ์ และนงเยาว์ อุทุมพร. (2559). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เพชรบุรี.** วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 9(2): 255 - 269